

РЕШЕНИЕ

№ 2444

гр. София, 10.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 59 състав,
в публично заседание на 24.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Зорница Дойчинова

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **6412** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по подадена искова молба от Р. А. Х., с ЕГН [ЕГН], А. Г. Х., с [ЕГН] и Д. П. Б., с ЕГН [ЕГН] и тримата с постоянен адрес в [населено място],[жк], [жилищен адрес] чрез адв. Д. Г. от САК, срещу Министъра на външните работи и Областния управител на [населено място], с която молят да бъде установено по отношение на двамата ответници, че Заповед № ДС-20-00028/07.11.2019 г. на областния управител на С., потвърдена с решение № 493/20.01.2022 г., постановено по адм.д. № 10299/2021 г. на ВАС, IV отд. и Решение № 3987/17.06.2021 г., постановено по адм. д. № 11567/2020 г. по описа на АССГ, не подлежи на изпълнение, поради новонастъпили факти.

В исковата молба са изложени съображения, че твърдяните новонастъпили факти са свързани с решение № 3/24.02.2022 г., постановено по к.д. № 16/2021 г. на Конституционния съд на Р. България, обн. ДВ, бр. 18/04.03.2022 г. и влязло в сила на 08.03.2022 г., с което са обявени за противоконституционни разпоредбите на § 1, ал. 1 от Закона за допълнение на Закона за собствеността /ЗДЗС/, /обн. ДВ, бр. 46 от 2006 г. посл. доп. ДВ бр. 18 от 2020 г./ и § 2 от Заключителните разпоредби на Закона за изменение на Закона за собствеността, обн. ДВ бр. 7 от 2018 г. Изложени са твърдения, че имота, за който е издадена заповедта, чието принудително изпълнение се претендира да бъде спряно, представлява жилище частна държавна собственост, но същият е придобит от молителите по давност. Също така посочват, че са подали искова молба пред СГС с вх. № 19943/04.04.2022 г., въз основа на която е образувано гр.д. № 3453/2022 г. по описа на СГС, I-5 състав, с която претендират съда да признае

за установено спрямо държавата, че са придобили имота по давност с упражняване на непрекъснато владение върху имота в продължение на повече от 10 години.

В съдебно заседание, жалбоподателите не се явяват. Представяват се от адв. Г., който поддържа исковата молба. Представя исковата молба, с която към настоящия момент доверителите му са претендирали правата си спрямо държавата във връзка с процесния имот. Счита, че предявяването на иска, с който фактически се оспорват фактите по отношение на правото на собственост на държавата, представляват правоизключващо обстоятелство, което ще бъде установено в рамките на гражданския процес, но в крайна сметка се прилага ЗДС и правилника за неговото приложение с разпореждането, че ако е налице отпадане на основание за деактуване на този имот, то споровете за материално право следва да бъдат решени по исков ред. Моли да бъде установено, че с оглед наличието на гражданско-правен спор между държавата и доверителите му, не съществуват предпоставки към настоящия момент да бъде изпълнявано по административен ред отнемане на имот.

Моли да се уважи предявената искова молба. Моли да бъдат присъдени сторените по делото разходи. Не претендира адвокатско възнаграждение.

Ответникът – областен управител на област С. е представил отговор на депозираната искова молба, с който я оспорва като недопустима, алтернативно като неоснователна. Относно допустимостта на иска посочва, че е преждевременно подадена, тъй като не е приключил спора по адм.д. № 5015/2022 г. на АССГ. По отношение на гражданско правния спор посочва, че същия е приключил с определение за прекратяване на делото.

В съдебно заседание, представляван от юрк. И., моли да се отхвърли исковата молба. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Другият ответник - министърът на външните работи, чрез юрк. К., в писмен отговор взема становище за неоснователност на исковата молба. Посочва, че не е налице ново обстоятелство по смисъла на чл. 292 от АПК. По отношение на новонастъпилите факти, на които се основава иска, а именно наличие на граждански спор за собственост по отношение на имота, посочва, че делото е прекратено и определението е влязло в сила. По отношение на придобивното основание, на което се основава иска посочва, че решение № 3/24.02.2022 г., постановено по к.д. № 16/2021 г. на Конституционния съд на Р. България, обн. ДВ, бр. 18/04.03.2022 г., няма ретроактивно действие по отношение на разпоредбите на ЗД на ЗС и ЗИЗС. Посочва, че ищците са упражнявали собствеността върху имота като наематели, а не като собствениците и по никакъв начин не са заявили, че упражняват собствеността върху имота като свой.

В съдебно заседание, представляван от юрк. Г., моли да се отхвърли исковата молба. Счита, че не са налице новонастъпили факти, които да обосновават предявения от ищците иск. Посочва, че отмяната на § 1, ал. 1 от Закона за изменение на закона за собствеността и § 2 от ЗР на ЗИЗС с решение № 3/24.02.22 г., няма ретроактивно действие по отношение на посочените разпоредби и през цялото време по посочените разпоредби давностни срокове не са текли. Заповедта е издадена от областния управител и от 2019 г. ищците са имали достатъчно време да организират освобождаване на държавния имот. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в минимален размер.

СГП не изпраща представител и не взема становище по жалбата.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди

доводите на страните и приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед № ДС-20-00028/07.11.2019 г., областният управител на С. е наредил, на основание чл. 80, ал. 1 от ЗДС, да се изземе от Р. А. Х., В. Г. П., В. Д. П., А. В. П., А. Г. Х., П. Х. Б. и Д. П. Б. недвижим имот – частна държавна собственост, управляван от Министерство на външните работи /МВнР/, представляващ апартамент № 11, намиращ се в [населено място], район „М.“, ж.к „М. 2“, блок 208А, вход 1, етаж 4.

Заповедта е оспорена пред съда, като с решение № 3987/17.06.2021 г., постановено по адм. д. № 11567/2020 г. на АССГ, жалбата е отхвърлена. Решението на АССГ е оставено в сила с решение № 493/20.01.2022 г., постановено по адм. д. № 10299/2021 г. по описа на ВАС, IV отд. Решението е влязло в сила на 20.01.2022 г.

Влязлото в сила решение е оспорено по реда на чл. 237 АПК, но молбата за отмяна на решението е отхвърлена с решение № 10337/15.11.2022 г., постановено по адм.д. № 2562/2022 г. по описа на ВАС, петчленен състав на I колегия.

С молба от 05.04.2022 г., Р. А. Х., А. Г. Х. и Д. П. Б., са поискали от съда да допусне обезпечение на бъдещ иск с правно основание чл. 292 от АПК срещу Министъра на външните работи и срещу Областния управител на [населено място], който иск е предявен и е предмет на настоящето дело. С определение № 2835 от 06.04.2022 г., постановено по адм.д. № 3161/2022 г. на АССГ, искането за обезпечаване на бъдещ иск е отхвърлено като неоснователно. Определението е потвърдено от ВАС и е влязло в сила на 17.06.2022 г.

С жалба от 31.05.2022 г., Р. Х., А. Х. и Д. Б., са поискали от съда да спре действията по принудително изпълнение на заповед № ДС-20-00028/07.11.2019 г. на областен управител С.. По тази жалба е образувано адм.д. № 4917/2022 г. по описа на АССГ, по което е постановено определение № 4394/01.06.2022 г., с което съдът е оставил без уважение искането. Определението е влязло в сила.

С Постановление № ДС-20П-1/21.04.2022 г. на Областен управител на област С.-град, е постановено да се изпълни Заповед № ДС-20-00028/07.11.2019 г. на Областния управител на област С.-град за изземване от Р. А. Х., В. Г. П., В. Д. П., А. В. П., А. Г. Х., П. Х. Б. и Д. П. Б. недвижим имот – частна държавна собственост, управляван от МВнР, представляващ апартамент № 11, намиращ се в [населено място], район „М.“, ж.к „М. 2“, блок 208А, вход 1, етаж 4, ап.11.

Постановлението е оспорено пред съда, като с решение № 4436/30.06.2022 г., постановено по адм.д. № 5015/2022 г. по описа на АССГ жалбата е отхвърлена. Решението е влязло в сила на 02.11.2022 г., на която дата подадената частна жалба срещу определение, с която тя е оставена без разглеждане, е оставена в сила.

С определение от 30.05.2022 г., постановено по адм.д. № 4617/2022 г. на АССГ, на основание чл. 297, ал. 4 от АПК, съдът е спрял допуснатото по силата на закона предварително изпълнение на Постановление № ДС-20П-1/21.04.2022 г. на областния управител на област С. до приключване на съдебното производство по обжалването му с влязъл в сила акт. С определение № 6530/23.08.2022 г., постановено по същото дело, делото е прекратено, поради наличие на друго образувано в АССГ адм. д. № 5015/2022 г. по жалбата на Р. А. Х., А. Г. Х. и Д. П. Б. против Постановление № ДС-20П-1/21.04.2022 г. на областния управител на област С..

Със заявление № ОА23-3386/17.03.2022 г., депозирано от Р. А. Х. и А. Г. Х. до областния управител на област С., лицата са заявили собственически претенции към ползваното от тях жилище, описано по-горе, като придобито на основание давностно

владение и отказват да напуснат жилището.

Р. А. Х., А. Г. Х. и Д. П. Б. са подали искова молба с вх. № 19943/04.04.2022 г. пред СГС, с която молят съда да признае за установено спрямо държавата, че са придобили имота по давност с упражняване на непрекъснато владение върху имота в продължение на повече от 10 години. По исковата молба е образувано гр.д. № 3453/2022 г. по описа на СГС. Делото е прекратено, а исковата молба с определение № 13373/29.12.2022 г., постановено по гр.д. № 3453/2022 г. по описа на СГС е оставена без разглеждане.

С нова искова молба, вх. № 27296/22.03.2023 г., ищите претендират съда да признае за установено спрямо държавата, че са придобили имота по давност с упражняване на непрекъснато владение върху имота в продължение на повече от 10 години.

От правна страна съдът намира следното:

П. иск е с правно основание чл. 292 от АПК. Съгласно цитираната правна норма, задължението - предмет на изпълнение, може да се оспори чрез иск само въз основа на факти, настъпили след издаването на изпълнителното основание. Общата разпоредба на чл. 128, ал. 2 от АПК, относно исковите производства по АПК, изрично предвижда като условие за допустимост на исковите за установяване съществуването или несъществуването на едно административно право или правоотношение, ищецът да има интерес и да не разполага с друг ред за защита. Текстът на чл. 292 от АПК е предвиден като изключение в административния процес и затова са определени няколко кумулативни условия за неговото предявяване, а именно, когато ищецът има интерес от това, не разполага с друг ред за защита и да са настъпили факти след издаването на изпълнителното основание.

Предмет на установяване с иска по чл. 292 от АПК е, че макар и възникнало, изпълняемото задължение е престанало да съществува или е станало неизискуемо поради настъпването на нови факти след издаване на изпълнителното основание. Отрицателният установителен иск по чл. 292 от АПК може да се подаде без ограничение във времето, преди, по време или след осъществяване на изпълнението. С разпоредбата на чл. 292 от АПК е регламентирана възможността задължението - предмет на изпълнението да се оспори по исков ред, чрез отрицателно установителен иск, само въз основа на факти, настъпили след издаване на изпълнителното основание. Това са фактите, относими към законосъобразността на изпълнителното основание, които не са могли да бъдат приобщени и ценени в производството по издаването или оспорването на съответните актове, съставляващи изпълнително основание. Такива факти имат качеството на правопогасяващи, правоизключващи и правоотлагащи изпълняемото изпълнително основание.

Ищите в настоящото производство предявят отрицателен установителен иск с правно основание чл. 292 от АПК срещу Министъра на вътрешните работи и Областния управител област С., с който да установят, че Заповед № ДС-20-00028/07.11.2019 г. на областния управител на област С., не подлежи на изпълнение поради новонастъпили факти, а именно придобиване на държавния имот по давност.

Основните твърдения се базират на решение № 3 от 24.02.2022 г. по к.д. № 16 от 2021 г. на Конституционния съд, с което са обявени за противоконституционни разпоредбите на § 1, ал. 1 от закона за допълнение на ЗС /обн. ДВ, бр.46 от 2006 г., посл. доп. ДВ бр.18 от 2020 г./ и § 2 от ЗР на закона за изменение на ЗС /обн. ДВ бр.7

от 2018 г./, за продължаване на наложения мораториум върху давността за придобиване на имоти – частна държавна или общинска собственост. Основните доводи, развити в исковата молба са, че след конституционното решение имотът, в който живеят в [населено място],[жк], [жилищен адрес] е престанал да бъде държавна собственост, тъй като са го придобили по давност. В подкрепа на това твърдение прилагат копие от искова молба с вх. № 27296/22.03.2023 г. до СГС, с която са предявили иск по чл. 124 от ГПК, във вр. с чл. 79 от ЗС.

В процесния случай, предмет на установяване с иска по чл. 292 АПК е, че макар и възникнало, изпълняемото задължение е престанало да съществува или е станало неизискуемо поради настъпването на нови факти след издаване на изпълнителното основание, в случая това е заповедта на областния управител. Както бе посочено по-горе, ищците се позовават на изтекла в тяхна полза придобивна давност, която обаче твърдят, че е настъпила в периода преди издаването на заповедта за изземването на жилището.

С решение № 3 от 24.02.2022 г. по к.д. № 16 от 2021 г. на Конституционния съд са обявени за противоконституционни разпоредбите на § 1, ал. 1 от Закона за допълнение на Закона за собствеността (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г.; посл. доп., бр. 18 от 2020 г.) и на § 2 от заключителните разпоредби на Закона за изменение на Закона за собствеността (ДВ, бр. 7 от 2018 г.). В своето решение, К. съд е приел, че разпоредбата на § 1, ал. 1 от ЗДЗС следва да бъде обявена за противоконституционна като противоречаща на чл. 17, ал. 1 и чл. 4 от Конституцията. Посочено е, че с обявяването на разпоредбата на § 1, ал. 1 от ЗД на ЗС за противоконституционна не се засяга нейният досегашен ефект, тъй като съгласно чл. 151, ал. 2, изр. 3 от Конституцията, последиците от преустановяване на мораториума ще настъпят от момента на влизане на настоящото решение в сила.

В мотивите на решението се сочи, че с атакувания § 2 ЗР на ЗИ на ЗС е придадено обратно действие на последното по време удължаване на срока на спиране на давността за придобиване на имоти - частна държавна или общинска собственост, прието с § 1 ЗИЗС (ДВ, бр. 7 от 2018 г.). Разпоредбата на § 1 от ЗИЗС е обнародвана в ДВ, бр. 7 от 19 януари 2018 г., но влизането ѝ в сила е от 31 декември 2017 г. - § 2 ЗР на ЗИЗС. По този начин с обратна сила се отнема вещноправният ефект на давностното владение, осъществявано в периода от 31 декември 2017 г. до 19 януари 2018 г.

К. съд вече е имал възможност да се произнесе, че основният закон наред с прокламиране на принципа на действие на нормативните актове за в бъдеще (ex nunc) допуска по изключение възможност за придаване на обратно действие (ex tunc) на норми в случаите, когато законодателят определя друг срок за влизане в сила на закон или отделни негови разпоредби, след тридневния срок от обнародването или преди този срок. В Конституцията няма забрана материалният гражданскоправен закон да има обратно действие. Такава забрана изрично е предвидена в разпоредбата на чл. 5, ал. 3 от Конституцията само за законите, с които се предвижда наказателна отговорност. Според Конституционния съд обаче от основополагащия принцип на правова държава следва, че принципът на неретроактивност на правните норми трябва да се прилага във всички случаи, когато новите правни норми засягат права или създават задължения за минало време (виж Решение № 10 от 2011 г. по к. д. № 6/2011 г.). Дори тогава, когато се приема, че материалният граждански закон по изключение може да има обратна сила, това не следва да се приложи за основните конституционни

права, каквото е правото на собственост (Решение № 12 от 2010 г. по к. д. № 15/2010 г.).

В своята практика К. съд поддържа, че "когато със закон е предоставена възможност на гражданите да придобият по давност определена категория вещи [...], не може с последващ закон да се прогласи неприложимост на тази давност при установяването на правото на собственост върху тях. Подобен законодателен подход накърнява правната сигурност и предвидимостта на нормативната уредба като основни характеристики на правовата държава." (виж Решение № 7 от 2009 г. по к. д. № 11/2009 г.). Оспорената норма на § 2 ЗР на ЗИЗС противоречи на чл. 4, ал. 1 и на чл. 17, ал. 1 и 3 от Конституцията, тъй като засяга вече придобити права - в случая правото на собственост, основаващо се на изтекла в периода от 31 декември 2017 г. до 19 януари 2018 г. придобивна давност.

От изложеното може да се направи обоснован извод, че позоваването от страна на молителите на решение на Конституционния съд, което има сила само занапред и не би могло да се отрази съществено на настъпили факти и обстоятелства, преди влизането му в сила, дава възможност за извод за неоснователност на иска с правно основание чл. 292 от АПК, което води до невъзможност за уважаване на иска по отношение на влязлата в законна сила заповед на областен управител на Област С. за изземване на недвижим имот от владението на Р. А. Х., А. Г. Х. и Д. П. Б..

Предвид изложеното, единственият законосъобразен извод е този за неоснователност на предявения иск по чл. 292 АПК, основан на данните по делото и от наличието само на искова молба с правно основание чл. 79 от ЗС, както и определение № 13373/29.12.2022 г. по гр.д. № 3453/2022 г. на СГС, с което е върната предходна искова молба със същото правно основание. В процесния случай от приложените по делото доказателства не се установяват факти, настъпили след издаването на изпълнителното основание, които да са от категорията на правопогасяващи, правоизключващи и правоотлагащи изпълняемото изпълнително основание. В случая, съобразно мотивите на решението на Конституционния съд, твърдения за давностно владение, не могат да бъдат определени като нови факти по смисъла на чл. 292 АПК, а оттам и не се установяват визираните в закона предпоставки за уважаване на предявения отрицателен установителен иск по този текст. Както бе посочено и съобразно мотивите в решението на Конституционния съд, разпоредбата на чл. 151, ал. 2, изр. 3 от Конституцията на Р България, актът, обявен за противоконституционен, не се прилага от деня на влизането на решението в сила, тоест решението на Конституционния съд има сила само занапред. Задълженото по изпълнението лице не се позовава на факти, настъпили след предприемането на действия по изпълнението на влязлата в законна сила заповед № ДС-20-00028/07.11.2019 г. на областния управител на област С., които да могат да приети за основание за уважаване на искова молба по чл. 292 АПК, а решението на Конституционния съд не би могло да се отрази на настъпили факти и обстоятелства, преди влизането му в сила, противно на твърденията на молителите.

По изложените съображения, предявеният установителен иск с правно основание чл. 292 от АПК е неоснователен и следва да се отхвърли.

По разноските:

В полза на жалбоподателите, с оглед изхода на спора не се дължат разноски.

В полза на ответниците се дължат разноски.

Ответникът - областен управител на област С., представляван от юрк. И., претендира присъждане на разноски по делото. При определяне размера на разноските, съдът съобрази разпоредбите на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във вр. чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ. В тази връзка, като съобрази фактическа и правна сложност на делото, процесуалната активност на пълномощника - юрисконсулт при разглеждане на делото, обема и качеството на осъществената процесуална дейност, в полза на ответника следва да се присъдят разноски в размер на по 100,00 лв.

Ответникът - министърът на външните работи, чрез юрк. Г., претендира присъждане на разноски по делото в минимален размер, за които представя списък. В тази връзка, в полза на ответника следва да се присъдят разноски в размер на 100,00 лв.

Мотивиран от гореизложеното, Административен съд София-град, II отделение, 59 състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ предявения от Р. А. Х., А. Г. Х. и Д. П. Б., отрицателен установителен иск с правно основание чл. 292 от АПК, с който се иска да бъде установено по отношение на Областен управител на област С. и министъра на външните работи, че Заповед № ДС-20-00028/07.11.2019 г. на областния управител на С., потвърдена с решение № 493/20.01.2022 г., постановено по адм.д. № 10299/2021 г. на ВАС, IV отд. и Решение № 3987/17.06.2021 г., постановено по адм. д. № 11567/2020 г. по описа на АССГ, не подлежи на изпълнение, поради новонастъпили факти.

ОСЪЖДА Р. А. Х., с ЕГН [ЕГН], А. Г. Х., с [ЕГН] и Д. П. Б., с ЕГН [ЕГН], **ДА ЗАПЛАТЯТ** на Областен управител на област С. сумата от 100,00 лв. направени по делото разноски за юрисконсулско възнаграждение.

ОСЪЖДА Р. А. Х., с ЕГН [ЕГН], А. Г. Х., с [ЕГН] и Д. П. Б., с ЕГН [ЕГН], **ДА ЗАПЛАТЯТ** на Министерство на външните работи сумата от 100,00 лв. направени по делото разноски за юрисконсулско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 137 от АПК.

СЪДИЯ: